

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความคิดเห็นด้านการนวดแผนไทยและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป ที่มารับบริการศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป ที่มารับบริการศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 280 คน เก็บรวบรวมข้อมูลเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2552 ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล การเจ็บป่วยและการรักษา
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านนวดแผนไทย
5. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล การเจ็บป่วยและการรักษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 280 คน เป็นผู้ป่วยที่เลือกรับบริการนวดแผนไทย ที่คลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์ จำนวน 110 คนและผู้ป่วยที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยแต่เลือกที่จะรักษาด้วยวิธีทางการแพทย์แผนปัจจุบัน ที่ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูนเพียงอย่างเดียว จำนวน 170 คน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ ความพอเพียงของรายได้ สิทธิในการรักษาพยาบาลและประวัติความเจ็บป่วย

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ	
	นวดแผนไทย		นวดแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	43	39.1	87	51.2
หญิง	67	60.9	83	48.8
อายุ				
ต่ำกว่า 30 ปี	37	33.6	56	33.0
31 - 40 ปี	21	19.1	25	14.7
41 - 50 ปี	28	25.5	32	18.8
51 - 60 ปี	15	13.6	34	20.0
60 ปีขึ้นไป	9	8.2	23	13.5
สถานภาพสมรส				
โสด	34	30.9	45	26.5
คู่แต่งงาน	66	60.0	97	57.1
หม้าย/หย่าร้าง	10	9.1	25	14.7
แยกกันอยู่	0	0	3	1.7
ระดับการศึกษา				
ไม่ได้เรียน	3	2.7	8	4.7
ประถมศึกษา	32	29.1	55	32.4
มัธยมศึกษา/ปวช.	27	24.6	56	32.9
อนุปริญญา/ปวส.	13	11.8	18	10.6
ปริญญาตรีขึ้นไป	35	31.8	33	19.4

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ	
	วางแผนไทย		วางแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
อาชีพ				
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	15.5	22	13.0
รับจ้าง	39	35.5	63	37.0
เกษตรกร	2	1.8	8	4.7
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	30	27.3	32	18.8
ข้าราชการบำนาญ	7	6.3	11	6.5
อยู่บ้าน	9	8.1	21	12.4
นักเรียน/นักศึกษา	6	5.5	13	7.6
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				
ต่ำกว่า 5,000 บาท	23	20.9	62	36.5
5,001 - 10,000 บาท	54	49.1	62	36.5
10,001 - 15,000 บาท	21	9.1	28	16.5
มากกว่า 15,000 บาท	12	10.9	18	10.5
แหล่งที่มาของรายได้				
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	(n = 133)		(n = 221)	
จากการประกอบอาชีพ	86	78.2	125	73.5
เงินช่วยเหลือจากชุมชน	2	1.8	15	8.8
จากบุคคลในครอบครัว	40	36.3	74	43.5
เงินบำเหน็จ/บำนาญ	5	4.5	7	4.1
ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือน				
เหลือเก็บ	11	10.0	35	20.6
พอใช้	89	80.9	114	67.0
ไม่พอใช้	10	9.1	21	12.4

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ	
	นวดแผนไทย		นวดแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
สิทธิในการรักษาพยาบาล				
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	24	21.8	33	19.4
ชำระเงินเอง	6	5.5	9	5.3
โครงการหลักประกัน- สุขภาพถ้วนหน้า	67	60.9	105	61.8
ประกันสังคม	12	10.9	16	9.4
ประกันสุขภาพ	1	0.9	7	4.1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับบริการนวดแผนไทยเป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.9 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 51.2 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับบริการนวดแผนไทยจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 31.8 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 29.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 32.9 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 32.4 อายุของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีอายุอยู่ในช่วง 21 - 30 ปี ร้อยละ 29.1 และ 22.4 ตามลำดับ สถานภาพสมรสของทั้ง 2 กลุ่ม มีสถานภาพคู่ ร้อยละ 60.0 และ 57.1 ตามลำดับ มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 35.5 และ 37.0 ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 49.1 และ 36.5 ตามลำดับ แหล่งที่มาของรายได้มาจากการประกอบอาชีพของตนเอง ร้อยละ 78.2 และ 73.5 ตามลำดับ ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 80.9 และ 67.1 ตามลำดับ และสิทธิในการรักษาพยาบาลอยู่ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ร้อยละ 60.9 และ 61.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของการเจ็บป่วยและการรักษาโรกระบบกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป

ลักษณะอาการเจ็บป่วยและการ เลือกวิธีการรักษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ	
	นวดแผนไทย		นวดแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่มีอาการเจ็บป่วย				
น้อยกว่า 1 ปี	48	43.6	73	42.9
ประมาณ 1 - 3 ปี	37	33.6	52	30.6
ประมาณ 3 - 5 ปี	13	11.8	27	15.9
มากกว่า 5 ปี	12	10.9	18	10.6
วิธีการรักษาที่ผ่านมามีในอดีต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	(n = 249)		(n = 318)	
การแพทย์แผนปัจจุบัน	87	79.1	141	82.9
การแพทย์แผนไทย	93	84.5	104	61.2
การแพทย์พื้นบ้าน	43	39.1	33	19.4
การแพทย์ทางเลือก	10	9.1	5	2.9
ซื้อยามารับประทานเอง	16	14.5	35	20.6
ระยะเวลาที่รักษาด้วยวิธีที่ผ่านมา				
น้อยกว่า 1 ปี	48	43.6	75	44.1
ประมาณ 1-3 ปี	47	42.7	60	35.3
ประมาณ 3-5 ปี	9	8.2	17	10.0
มากกว่า 5 ปี	6	5.5	18	10.6
ระดับความเจ็บปวด				
มากที่สุด	11	10.0	15	8.8
มาก	39	35.5	72	42.3
น้อย	56	50.9	79	46.5
น้อยที่สุด	4	3.6	4	2.4

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของการเจ็บป่วยและการรักษาโรกระบบกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป (ต่อ)

ลักษณะอาการเจ็บป่วยและการเลือกวิธีการรักษา	เลือกรับบริการ นวดแผนไทย		ไม่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
ระดับความกังวลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย				
มากที่สุด	9	8.1	20	11.8
มาก	31	28.2	51	30.0
น้อย	64	58.2	94	55.3
น้อยที่สุด	6	5.5	5	2.9
วิธีการรักษาที่ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน				
การแพทย์แผนปัจจุบัน	0	0	170	100
การแพทย์แผนไทยร่วมกับ การแพทย์แผนปัจจุบัน	110	100	0	0
ระยะเวลาที่มารับการรักษาที่ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน				
น้อยกว่า 1 ปี	67	60.9	92	54.1
ประมาณ 1-3 ปี	24	21.8	54	31.7
ประมาณ 3-5 ปี	10	9.1	12	7.1
มากกว่า 5 ปี	9	8.2	12	7.1
อาการเจ็บป่วยด้วยโรคอื่นๆ				
ไม่มี	103	93.6	142	83.5
มี	7	6.4	28	16.5

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับบริการนวดแผนไทยเลือกใช้วิธีการรักษาการแพทย์แผนปัจจุบันร่วมด้วย ร้อยละ 100 และกลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยได้เลือกวิธีการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน ร้อยละ 100 ระยะเวลาที่มีอาการเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีอาการเจ็บป่วยน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.6 และ 42.9 ตามลำดับ ในอดีตที่ผ่านมากลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับบริการนวดแผนไทยเลือกวิธีการรักษาอาการเจ็บป่วยเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อและโครงร่างด้วย

การแพทย์แผนไทย ร้อยละ 84.5 และกลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยเลือกรับการรักษาในอดีตด้วยวิธีการแพทย์แผนปัจจุบัน ร้อยละ 82.9 ทั้ง 2 กลุ่มใช้เวลาในการรักษาน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 43.6 และ 44.1 ตามลำดับ ส่วนระดับความเจ็บปวดทั้ง 2 กลุ่ม มีอาการเจ็บปวดระดับน้อย ร้อยละ 58.2 และ 46.5 ตามลำดับ ระดับความกังวลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยมีความกังวลระดับน้อย ร้อยละ 58.2 และ 55.3 ตามลำดับ ระยะเวลาที่มารับการรักษาที่ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูน น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 60.9 และ 54.1 ตามลำดับและกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความเจ็บป่วยด้วยโรคอื่นๆ ร้อยละ 93.6 และ 83.5 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละในการเดินทางมารับบริการของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ นวดแผนไทย		ไม่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
การเดินทางมารับบริการ				
รถส่วนตัว	91	82.7	118	69.4
รถโดยสาร	3	2.7	9	5.3
รถรับส่งของสถานบริการ	7	6.4	20	11.8
อาศัยมากับผู้อื่น	9	8.2	22	12.9
เดินมา	0	0	1	0.6
ความสามารถในการเดินทาง				
มาได้เองโดยลำพัง	100	90.9	147	86.5
ไม่สามารถมาได้เองมีผู้ติดตาม	10	9.1	23	13.5

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มเดินทางมารับบริการโดยรถส่วนตัว ร้อยละ 82.7 และ 69.4 ตามลำดับ และสามารถเดินทางมารับบริการได้เองโดยลำพัง ร้อยละ 90.9 และ 86.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละในการได้รับข้อมูลด้านนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและ
โครงร่างทั่วไป

ลักษณะที่ศึกษา	กลุ่มที่เลือกรับบริการ		กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ	
	นวดแผนไทย		นวดแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลนวดแผนไทยที่ ได้รับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	(n = 242)		(n = 459)	
บุคคลในครอบครัว	51	46.4	97	57.1
เพื่อน	29	26.4	76	44.7
บุคลากรทางการแพทย์	39	35.5	83	48.8
อสม.	70	63.6	107	62.9
บุคลากรนวดแผนไทย	42	38.2	56	32.9
ประกาศ/ป้ายโฆษณา	11	10.0	35	20.6
อื่นๆ	0	0	5	2.9
ข้อมูลที่ได้รับช่วยในการ ตัดสินใจเลือกรับบริการ				
ใช่	110	100	142	83.5
ไม่ใช่	0	0	28	16.5
วิธีประชาสัมพันธ์ที่ต้องการมากที่สุด				
วิทยุ	11	10.0	26	15.3
หอกระจายข่าว	25	22.7	45	26.5
แผ่นพับ/ใบปลิว	29	26.4	45	26.5
อสม.	21	19.1	19	11.2
เจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ	24	21.8	0	0
อินเทอร์เน็ต	0	0	35	20.5

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละในการได้รับข้อมูลด้านนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	กลุ่มที่เลือกรับบริการ		กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ	
	นวดแผนไทย		นวดแผนไทย	
	จำนวน (n=110)	ร้อยละ	จำนวน (n=170)	ร้อยละ
ผู้ที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกรับการรักษาความเจ็บป่วย				
ตัวเอง	49	44.5	95	55.9
บุคคลในครอบครัว	61	55.5	70	41.1
เพื่อน	0	0	3	1.8
ผู้นำชุมชน	0	0	0	0
อสม.	0	0	2	1.2

ตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มได้รับข้อมูลด้านการนวดแผนไทยจากอาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 63.6 และ 62.9 ตามลำดับ ข้อมูลด้านการนวดแผนไทยที่ทั้ง 2 กลุ่มได้รับมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกรับบริการ ร้อยละ 100.0 และ 83.5 ตามลำดับ วิธีที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านนวดแผนไทยมากที่สุด คือ แผ่นพับ/ ใบปลิวและหออกระจายข่าว ร้อยละ 26.4 และ 53.0 ตามลำดับ กลุ่มที่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีผู้ที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกรับการรักษาความเจ็บป่วย ได้แก่ บุคคลในครอบครัวร้อยละ 55.5 ส่วนกลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยตัดสินใจเลือกรับการรักษาความเจ็บป่วยด้วยตนเอง ร้อยละ 55.9

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ตารางที่ 5 ระดับของความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยหลัก	เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 110					ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 170				
	ระดับความคิดเห็น				ระดับ ความเห็น	ระดับความคิดเห็น				ระดับ ความเห็น
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	
1.การนวดแผนไทย ต้องมา หลายครั้งกว่าจะ หาย	2	39	65	4	น้อย	31	102	35	2	มาก
	(1.8)	(35.5)	(59.1)	(3.6)		(18.2)	(60.0)	(20.6)	(1.2)	
2.นวดแผนไทยเสีย ค่าใช้จ่าย มากกว่าการทานยา แก้ปวด	5	76	24	5	มาก	28	106	33	3	มาก
	(4.5)	(69.1)	(21.8)	(4.5)		(16.5)	(62.4)	(19.4)	(1.8)	
3.ความเชื่อมั่นต่อ ความรู้ความ ชำนาญของผู้ ให้บริการนวด	39	59	12	0	มาก	8	104	55	3	มาก
	(35.5)	(53.6)	(10.9)	(0)		(4.7)	(61.2)	(32.4)	(1.8)	
4.การนวดแผนไทย มีผลดีต่อสุขภาพ	44	66	0	0	มาก	13	136	20	1	มาก
	(40.0)	(60.0)	(0)	(0)		(7.6)	(80.0)	(11.8)	(0.6)	
5.นวดแผนไทยเป็น การรักษา อาการปวดแทนยา แผนปัจจุบัน	25	65	19	1	มาก	12	93	62	3	มาก
	(22.7)	(59.1)	(17.3)	(0.9)		(7.1)	(54.7)	(36.5)	(1.8)	
6.การพูดคุย ระหว่างผู้รับและ ผู้ให้บริการส่งผล ต่อการรักษา	39	62	5	4	มาก	22	121	24	3	มาก
	(35.5)	(56.4)	(4.5)	(3.6)		(12.9)	(71.2)	(14.1)	(1.8)	

ตารางที่ 5 ระดับของความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยหลัก	เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 110					ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 170				
	ระดับความคิดเห็น				ระดับ ความ คิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				ระดับ ความ คิดเห็น
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	
7.การนวดแผนไทย ล้ำสมัย ผู้สูงอายุเท่านั้นที่ เลือกรับบริการ	16 (14.5)	38 (34.5)	41 (37.3)	15 (13.7)	น้อย	17 (10.0)	73 (42.9)	46 (27.1)	34 (20.0)	มาก
8.ผู้หญิงหรือผู้ชาย ก็ให้บริการ นวดแผนไทยได้	66 (60.0)	43 (39.1)	1 (0.9)	0 (0)	มากที่สุด	43 (25.3)	117 (68.8)	8 (4.7)	2 (1.2)	มาก
9.นวดแผนไทยไม่ สามารถ รักษาอาการปวดให้ หายขาดได้	16 (14.5)	51 (46.4)	29 (26.4)	14 (12.7)	มาก	39 (22.9)	81 (47.6)	40 (23.5)	10 (5.8)	มาก
10.การนวดแผน ไทยสามารถ พิสูจน์ผลการรักษา ได้	20 (18.2)	69 (62.7)	21 (19.1)	0 (0)	มาก	23 (13.5)	73 (42.9)	66 (38.8)	8 (4.7)	มาก
11.การนวดแผน ไทยไม่ดีเท่า การกินยาแก้ปวด อย่างเดียว	19 (17.3)	62 (56.4)	22 (20.0)	7 (6.4)	มาก	24 (14.1)	102 (60.0)	39 (23.0)	5 (2.9)	มาก
12.ประชาสัมพันธ ทำให้ผู้คน สนใจการนวดแผน ไทย	65 (59.1)	43 (39.1)	2 (1.8)	0 (0)	มากที่สุด	59 (34.7)	111 (65.3)	0 (0)	0 (0)	มาก

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับบริการนวดแผนไทย “เห็นด้วยมากที่สุด” ได้แก่ ผู้หญิงหรือผู้ชายก็สามารถให้บริการนวดแผนไทยได้ ร้อยละ 60.0 รองลงมา ได้แก่ การประชาสัมพันธ์จะทำให้ผู้คนสนใจการนวดแผนไทยมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 59.1 สิ่งที่ผู้รับบริการนวดแผนไทย “เห็นด้วยน้อย” ได้แก่ การนวดแผนไทยอาจมาตามนัดหลายครั้งกว่าจะหายปวดทำให้เสียเวลา ร้อยละ 59.1 รองลงมา ได้แก่ การนวดแผนไทยเป็นเรื่องล้าสมัย ผู้สูงอายุเท่านั้นที่เลือกรับบริการ ร้อยละ 37.3 ปัจจัยเรื่องอื่นๆ อยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อและที่มีจำนวนสูงสุด คือ การนวดแผนไทยมีผลดีต่อสุขภาพ ร้อยละ 80.0 รองลงมา ได้แก่ การพูดคุยระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการส่งผลดีต่อการรักษา ร้อยละ 71.2 สิ่งที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ การนวดไทยต้องมาหลายครั้งกว่าจะหายและการนวดแผนไทยล้าสมัยผู้สูงอายุเท่านั้นที่เลือกรับบริการ โดยกลุ่มที่เลือกรับบริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยน้อย” และผู้ที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในเรื่องผู้หญิงหรือผู้ชายก็ให้บริการนวดแผนไทยได้และการประชาสัมพันธ์ทำให้ผู้คนสนใจการนวดแผนไทยมากขึ้น โดยกลุ่มที่เลือกรับบริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” และผู้ที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก”

ตารางที่ 6 ระดับของความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ความคิดเห็น ด้านปัจจัย สนับสนุน	เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 110					ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 170				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความเห็น	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความเห็น
1.การเดินทางมารับ บริการ สามารถเดินทางได้ สะดวก	46 (41.8)	61 (55.5)	3 (2.7)	0 (0)	มาก	39 (22.9)	123 (72.4)	8 (4.7)	0 (0)	มาก
2.ระยะทางในการ เดินทาง เหมาะสม	43 (39.1)	57 (51.8)	10 (9.1)	0 (0)	มาก	36 (21.2)	125 (73.5)	9 (5.3)	0 (0)	มาก
3.ระยะเวลาในการ เดินทาง มารับบริการไม่ นานมาก	7 (6.4)	43 (39.1)	14 (12.7)	46 (41.8)	น้อย ที่สุด	40 (23.5)	115 (69.4)	12 (7.1)	0 (0)	มาก
4.สถานที่จอดรถมี เพียงพอ	2 (1.8)	51 (46.4)	26 (23.6)	31 (28.2)	มาก	16 (9.4)	116 (68.2)	35 (20.6)	3 (1.8)	มาก
5.สถานที่ควร จัดเป็น สัดส่วนมีความเป็น ส่วนตัว	1 (0.9)	55 (50.0)	32 (29.1)	22 (20.0)	มาก	20 (11.8)	128 (75.3)	22 (12.9)	0 (0)	มาก
6.สถานที่ตั้งอยู่ใกล้ สะดวก ไปง่าย	4 (3.6)	47 (42.7)	20 (18.2)	39 (35.5)	มาก	33 (19.4)	126 (74.1)	11 (6.5)	0 (0)	มาก

ตารางที่ 6 ระดับของความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัย สนับสนุน	เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 110					ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 170				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความเห็น	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความเห็น
7.การรับบริการใช้ เวลา 1-3 ชั่วโมงเป็นเวลา เหมาะสม	6 (5.5)	49 (44.5)	29 (26.4)	26 (23.6)	มาก	33 (19.4)	85 (50.0)	43 (25.3)	9 (5.3)	มาก
8.การเปิดวันจันทร์ - เสาร์ 09.00-18.00น. เหมาะสม	2 (1.8)	44 (40.0)	21 (19.1)	43 (39.1)	มาก	49 (28.8)	110 (64.7)	7 (4.1)	4 (2.4)	มาก
9.สถานที่ควร สะอาดสะดวก สบาย ปลอดภัย	54 (49.1)	54 (49.1)	2 (1.8)	0 (0)	มากที่สุด	58 (34.1)	101 (59.4)	11 (6.5)	0 (0)	มาก
10.น้ำหนักรถนวด ในแต่ละ บุคคลนั้นไม่ เท่ากัน	41 (37.3)	64 (58.2)	5 (4.5)	0 (0)	มาก	62 (36.5)	91 (53.5)	17 (10.0)	0 (0)	มาก
11.ผู้ให้บริการควร แต่งกาย ให้สุภาพ สะอาด เรียบร้อย	62 (56.4)	4 (40.0)	4 (3.6)	0 (0)	มากที่สุด	83 (48.8)	77 (45.3)	9 (5.3)	1 (0.6)	มากที่สุด
12.ผู้ให้บริการที่ ชำนาญ ไม่ต้องอบรมก็ นวดได้	3 (2.7)	25 (22.7)	26 (23.6)	56 (50.9)	น้อย ที่สุด	12 (7.1)	44 (25.9)	37 (21.8)	77 (45.3)	น้อย ที่สุด

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนที่ผู้เลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย “เห็นด้วยมากที่สุด” ได้แก่ ผู้ให้บริการนวดแผนไทยควรแต่งกายให้สุภาพ สะอาด เรียบร้อย ร้อยละ 56.4 รองลงมา ได้แก่ สถานที่ให้บริการควรสะอาด สะดวก สบาย เหมาะแก่การให้บริการนวดแผนไทย ร้อยละ 49.1 สิ่งที่ผู้เลือกรับบริการเห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ให้บริการนวดแผนไทยที่มีความชำนาญไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมสามารถเปิดให้บริการนวดแผนไทยได้ถูกกฎหมาย ร้อยละ 50.9 รองลงมา ได้แก่ ระยะเวลาในการเดินทางไม่นานมาก ร้อยละ 41.8 ส่วนข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” ได้แก่ ผู้ให้บริการนวดแผนไทยควรแต่งกายให้สุภาพ สะอาด เรียบร้อย ร้อยละ 48.8 และ “เห็นด้วยน้อยที่สุด” ได้แก่ ผู้ให้บริการนวดแผนไทยที่มีความชำนาญไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมสามารถเปิดให้บริการนวดแผนไทยได้ถูกกฎหมาย ร้อยละ 45.3 ข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อ สิ่งที่ยัง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ระยะเวลาในการเดินทางไม่นานมาก โดยกลุ่มที่เลือกรับบริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยน้อยที่สุด” และผู้ที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในเรื่องสถานที่ควรสะอาด สะดวก สบาย ปลอดภัย โดยกลุ่มที่เลือกรับบริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” และผู้ที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก”

ตารางที่ 7 ระดับของความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยเสริม	เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 110					ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 170				
	ระดับความคิดเห็น				ระดับความคิดเห็น				ระดับ ความเห็น	
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
1.ค่าใช้จ่ายในการ เดินทางเป็น ภาระของ ผู้รับบริการ	5 (4.5)	72 (65.5)	33 (30.0)	0 (0)	มาก	12 (7.1)	100 (58.8)	54 (31.8)	4 (2.4)	มาก
2.ค่ารักษาพยาบาล เป็นภาระ ของผู้รับบริการ	5 (4.5)	71 (64.5)	33 (30.0)	1 (0.9)	มาก	10 (5.9)	110 (64.7)	44 (25.9)	6 (3.5)	มาก
3.ค่าใช้จ่ายในการ นวดสูงกว่า การแพทย์แผน ปัจจุบัน	13 (11.8)	63 (57.3)	34 (30.9)	0 (0)	มาก	24 (14.1)	103 (60.6)	38 (22.4)	5 (2.9)	มาก
4.อัตราค่านวด ตัวช.ม.ละ 100 บาท มีความ เหมาะสม	36 (32.7)	48 (43.6)	25 (22.7)	1 (0.9)	มาก	34 (20.0)	84 (49.4)	42 (24.7)	10 (5.9)	มาก
5.การนวดแผน ไทยใช้เวลา รักษานานกว่าจะ เห็นผล	49 (44.5)	59 (53.6)	2 (1.8)	0 (0)	มาก	48 (28.2)	102 (60.0)	20 (11.8)	0 (0)	มาก
6.นวดแผนไทย อาจได้รับ บาดเจ็บจากการ นวด	49 (44.5)	48 (43.6)	6 (5.5)	7 (6.4)	มากที่สุด	53 (31.2)	79 (46.5)	34 (20.0)	4 (2.4)	มาก

ตารางที่ 7 ระดับของความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยเสริม	เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 110					ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 170				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความ คิดเห็น	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความ คิดเห็น
7.คนในครอบครัว สนับสนุน ให้ใช้การนวดแผน ไทยรักษา	43 (39.1)	45 (40.9)	17 (15.5)	5 (4.5)	มาก	40 (23.5)	84 (49.4)	41 (24.1)	5 (2.9)	มาก
8.ผู้ให้บริการควร สุภาพ อ่อนน้อม	82 (74.5)	27 (24.5)	1 (0.9)	0 (0)	มากที่สุด	81 (47.6)	87 (51.2)	2 (1.2)	0 (0)	มาก
9.ผู้ให้บริการทำ การนวดด้วย ท่าทางที่สุภาพ	73 (66.4)	35 (31.8)	2 (1.8)	0 (0)	มากที่สุด	77 (45.3)	85 (50.0)	6 (3.5)	2 (1.2)	มาก
10.การใช้เท้าใน การนวดเป็น ท่าทางที่เหมาะสม	6 (5.5)	66 (60.0)	31 (28.2)	7 (6.4)	มาก	7 (4.1)	96 (56.5)	53 (31.2)	14 (8.2)	มาก
11.ผู้ให้บริการถูก เนื้อต้องตัว ถือว่าเป็นเรื่องปกติ	36 (32.7)	67 (60.9)	7 (6.4)	0 (0)	มาก	15 (8.8)	142 (83.5)	9 (5.3)	4 (2.4)	มาก
12.ผู้ให้บริการ ควรมีความรู้ที่ แม่นยำและให้ คำแนะนำได้	57 (51.8)	53 (48.2)	0 (0)	0 (0)	มากที่สุด	56 (32.9)	107 (62.9)	7 (4.1)	0 (0)	มาก

ตารางที่ 7 ระดับของความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยเสริม	เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 110					ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทย n = 170				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย	น้อย	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย	น้อย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความเห็น	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ ความเห็น
13.ควรมีผู้เก็บของ และเสื้อผ้า อย่างแน่นหนา ปลอดภัย	55 (50.0)	55 (50.0)	0 (0)	0 (0)	มากที่สุด	56 (32.9)	113 (66.5)	1 (0.6)	0 (0)	มาก
14.ผู้รับบริการต้อง เปลี่ยน เสื้อผ้าก่อนการ นวด เป็นการ ยุ่งยากและเสียเวลา	3 (2.7)	60 (54.5)	28 (25.5)	19 (17.3)	มาก	16 (9.4)	92 (54.1)	42 (24.7)	20 (11.8)	มาก

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสริมที่ผู้เลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย “เห็นด้วยมากที่สุด” ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความสุภาพ อ่อนน้อม ร้อยละ 74.5 ผู้ให้บริการนวดแผนไทยต้องทำการนวดด้วยท่าทางที่สุภาพ ร้อยละ 66.4 ผู้ให้บริการควรมีความรู้ที่แม่นยำ ร้อยละ 51.8 ควรมีผู้เก็บของและเสื้อผ้าอย่างแน่นหนา ปลอดภัย ร้อยละ 50.0 และการนวดแผนไทยอาจได้รับบาดเจ็บจากการนวด ร้อยละ 44.5 ตามลำดับ ส่วนข้อที่เหลือมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อ โดยเฉพาะข้อที่เห็นด้วยมากถึง ร้อยละ 83.5 คือ ผู้ให้บริการถูกเนื้อต้องตัวผู้รับบริการถือว่าเป็นเรื่องปกติ สิ่งที่ยัง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ การนวดแผนไทยอาจได้รับบาดเจ็บจากการนวด, ผู้ให้บริการควรสุภาพอ่อนน้อม นวดด้วยท่าทางที่สุภาพและควรมีความรู้ที่แม่นยำและให้คำแนะนำได้ โดยกลุ่มที่เลือกรับบริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” และผู้ที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก”

ตารางที่ 8 ระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป โดยแบ่งความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ

ความคิดเห็น	กลุ่มที่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย n = 110		กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย n = 170	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
ระดับความคิดเห็น				
ด้านปัจจัยหลัก				
มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 3.25 - 4.00	3.30	มากที่สุด	
มาก	ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.24		3.06	มาก
น้อย	ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.4			
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75			
ระดับความคิดเห็น				
ปัจจัยสนับสนุน				
มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 3.25 - 4.00		3.55	มากที่สุด
มาก	ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.24	3.22	มาก	
น้อย	ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.4			
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75			
ระดับความคิดเห็น				
ด้านปัจจัยเสริม				
มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 3.25 - 4.00	3.79	มากที่สุด	3.62
มาก	ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.24			
น้อย	ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.4			
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75			

ตารางที่ 8 ผู้ที่เลือกรับบริการนวดแผนไทยที่ตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เท่ากับ 3.22 อยู่ใน

ระดับเห็นด้วยมากปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ส่วนผู้ที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยที่ตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เท่ากับ 3.06 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เท่ากับ 3.55 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เท่ากับ 3.62 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นด้านปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป โดยแบ่งความคิดเห็นเป็น 2 ระดับ

ความคิดเห็น	กลุ่มที่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย n = 110		กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย n = 170	
	ค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
ความคิดเห็นด้านปัจจัยหลัก				
มาก ค่าเฉลี่ย 2.51 – 4.00	3.30	มาก	3.06	มาก
น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.50				
ความคิดเห็นปัจจัยสนับสนุน				
มาก ค่าเฉลี่ย 2.51 – 4.00	3.22	มาก	3.55	มาก
น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.50				
ความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริม				
มาก ค่าเฉลี่ย 2.51 – 4.00	3.79	มาก	3.62	มาก
น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.50				

ตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้านปัจจัยหลัก ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยเสริมในระดับ “ มาก ” มีค่าเฉลี่ยปัจจัยหลัก 3.30 และ 3.06 ตามลำดับ ปัจจัยสนับสนุนมีค่าเฉลี่ย 3.22 และ 3.55 ตามลำดับและปัจจัยเสริมมีค่าเฉลี่ย 3.79และ3.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นโดยรวมด้านปัจจัยหลัก ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป

ความคิดเห็น	กลุ่มที่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย n = 110		กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย n = 170	
	ค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
ความคิดเห็นด้านปัจจัยหลัก				
ความคิดเห็นปัจจัยสนับสนุน และความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริม				
มาก ค่าเฉลี่ย 2.51 – 4.00	3.43	มาก	3.41	มาก
น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.50				

ตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นโดยรวมด้านปัจจัยหลัก ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยเสริมในระดับ “ มาก ” มีค่าเฉลี่ย 3.43 และ 3.41 ตามลำดับ โดยกลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มที่เลือกรับบริการนวดแผนไทยเพียงเล็กน้อย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านนวดแผนไทย

ตารางที่ 11 ความรู้ด้านนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป

ความรู้เกี่ยวกับการนวดแผนไทย	กลุ่มที่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย				กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย			
	ถูก		ผิด		ถูก		ผิด	
	จำนวน n=110	ร้อยละ	จำนวน n=110	ร้อยละ	จำนวน n=170	ร้อยละ	จำนวน n=170	ร้อยละ
1.การนวดแผนไทยห้ามนวดบริเวณที่มีบาดแผล	110	100	0	0	170	100	0	0
2.ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออักเสบ บวมแดงกระดูกหักสามารถทำการนวดได้	29	26.4	81	73.6	22	12.9	148	87.1
3.การนวดกดจุดเป็นการรักษาอาการเจ็บปวดเฉพาะที่	67	60.9	43	39.1	93	54.7	77	45.3
4.การนวดเสมือนยาอายุวัฒนะเพิ่มการไหลเวียนของเลือดและน้ำเหลือง ช่วยคลายเครียดได้	105	95.5	5	4.5	146	85.3	25	14.7
5.การนวดแผนไทยสามารถใช้สมุนไพรร่วมกับการนวดได้	110	100	0	0	169	99.4	1	0.6
6.การอบสมุนไพรช่วยลดอาการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อและข้อต่อ	104	94.5	6	5.5	140	82.4	30	17.6
7.หากเกิดรอยช้ำหรือระบมจากการนวด ต้องประคบด้วยความร้อนและให้คำแนะนำหลังการนวดแล้ว	105	95.5	5	4.5	152	89.4	18	10.6
8. ก่อนนวดแผนไทยไม่จำเป็นต้องตรวจร่างกายหรือซักถามอาการเจ็บป่วย	50	45.5	60	54.5	80	47.1	90	52.9

ตารางที่ 11 ความรู้ด้านนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการนวดแผนไทย	กลุ่มที่เลือกรับบริการ				กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ			
	นวดแผนไทย				นวดแผนไทย			
	ถูก		ผิด		ถูก		ผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	n=110	ละ	n=110	ละ	n=170	ละ	n=170	ละ
9. ขณะทำการนวดควรสอบถามอาการและสังเกตผู้รับบริการด้วย	108	98.2	2	1.8	166	97.6	4	2.4
10. ผู้ที่ร่างกายอ่อนแอให้ใช้การประคบรักษาอาการปวดกล้ามเนื้อ	104	94.5	6	5.5	143	84.1	27	15.9
11. การนวดแผนไทยใช้มือในการนวดเท่านั้น	83	75.5	27	24.5	102	60.2	68	40
12. การนวดฝ่าเท้าเป็นการปรับสมดุลในร่างกาย ช่วยให้ระบบการไหลเวียนภายในร่างกายดีขึ้น	101	91.8	9	8.2	160	94.1	10	5.9
13. ผู้ป่วยที่ไม่สามารถควบคุมโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ สามารถนวดแผนไทยได้	17	15.5	93	84.5	102	60.0	68	40.0
14. ผู้ป่วยฉับโรคสามารถใช้ห้องนวดร่วมกับผู้ป่วยโรคอื่นๆได้	3	2.7	107	97.3	82	48.2	88	51.8
15. ผู้ให้บริการนวดแผนไทยจะต้องมีร่างกายแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อ	107	97.3	3	2.7	169	99.4	1	0.6

ตารางที่ 11 ข้อที่ผู้เลือกรับบริการนวดแผนไทยตอบคำถามได้ “ถูกต้อง” มากที่สุด ได้แก่ การนวดแผนไทยห้ามนวดบริเวณที่มีบาดแผลและการนวดแผนไทยสามารถใช้สมุนไพรร่วมกับการนวดได้ โดยทั้ง 2 ข้อ มีผู้ที่ตอบถูกต้อง ร้อยละ 100.0 และข้อที่ตอบ “ถูกต้อง” น้อยที่สุด ได้แก่ การนวดแผนไทยใช้มือในการนวดเท่านั้น โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้องเพียง ร้อยละ 24.5 ส่วนข้อที่ผู้ไม่เลือกรับบริการ

นวดแผนไทย ตอบคำถามได้ “ถูกต้อง” มากที่สุด ได้แก่ การนวดแผนไทยห้ามนวดบริเวณที่มีบาดแผล คิดเป็นร้อยละ 100.0 และข้อที่ตอบคำถาม “ถูกต้อง” น้อยที่สุด ได้แก่ การนวดแผนไทยใช้มือในการนวดเท่านั้นและผู้ป่วยที่ไม่สามารถควบคุมโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ สามารถนวดแผนไทยได้ โดยทั้ง 2 ข้อ มีผู้ที่ตอบถูกต้องเพียง ร้อยละ 40.0 รองลงมา ได้แก่ ก่อนนวดแผนไทยไม่จำเป็นต้องตรวจร่างกายหรือซักถามอาการเจ็บป่วย โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้องเพียง ร้อยละ 52.9

ตารางที่ 12 ระดับความรู้ด้านนวดแผนไทยของผู้ป่วยโรคปวดกล้ามเนื้อและโครงร่างทั่วไป

ระดับความรู้ ด้านนวดแผนไทย	กลุ่มที่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย				กลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการ นวดแผนไทย			
	จำนวน n=110	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	SD.	จำนวน n=170	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	SD.
ระดับมาก ร้อยละ 80 - 100	100	90.9	84.13	1.15	117	68.8		1.23
ระดับปานกลาง ร้อยละ 60-79	9	8.2			49	28.8	78.26	
ระดับน้อย ต่ำกว่าร้อยละ 59	1	0.9			4	2.4		

หมายเหตุ : ความรู้ระดับมาก ช่วงคะแนนมากกว่า 11-15 คะแนน

ความรู้ระดับปานกลาง ช่วงคะแนน 9-11 คะแนน

ความรู้ระดับน้อย ช่วงคะแนนต่ำกว่า 8 คะแนน

ตารางที่ 12 กลุ่มผู้เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความรู้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 90.9 มีความรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 8.2 และมีความรู้ในระดับน้อย ร้อยละ 0.9 ส่วนกลุ่มที่ไม่เลือกรับบริการนวดแผนไทยมีความรู้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 68.8 มีความรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 28.8 และมีความรู้ในระดับน้อย ร้อยละ 2.4

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทยและทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ					0.04*
ชาย	43	39.1	87	51.1	
หญิง	67	60.9	83	48.9	
รวม	110	100.0	170	100.0	
อายุ					0.08
ต่ำกว่า 20 ปี	5	4.5	18	10.6	
21 - 30 ปี	32	29.1	38	22.3	
31 - 40 ปี	21	19.1	25	14.7	
41 - 50 ปี	28	25.5	32	18.8	
51 - 60 ปี	15	13.6	34	20.0	
60 ปีขึ้นไป	9	8.2	23	13.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	
สถานภาพสมรส					0.38
โสด	34	30.9	45	26.5	
คู่	66	60.0	97	57.1	
หม้าย/หย่า	10	9.1	25	14.7	
แยกกันอยู่	0	0	3	1.7	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับการศึกษา					0.01*
ไม่ได้เรียน	3	2.7	8	4.7	
ประถม	32	29.1	55	32.4	
มัธยม/ปวช.	27	24.5	56	32.9	
อนุปริญญา/ปวส.	13	11.9	18	10.6	
ปริญญาตรี	34	30.9	25	14.7	
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.9	8	4.7	
รวม	110	100.0	170	60.7	
อาชีพ					0.50
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	15.5	22	13.0	
รับจ้าง	39	35.5	63	37.0	
เกษตรกร	2	1.8	8	4.7	
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	30	27.3	32	18.8	
ข้าราชการบำนาญ	7	6.3	11	6.5	
อยู่บ้าน	9	8.1	21	12.4	
นักเรียน/นักศึกษา	6	5.5	13	7.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					0.01*
ต่ำกว่า 5,000 บาท	23	20.9	62	36.5	
5,001-10,000 บาท	54	49.1	62	36.5	
10,001-15,000 บาท	21	19.1	28	16.4	
มากกว่า 15,000 บาท	12	10.9	18	10.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
แหล่งที่มาของรายได้	(n = 133)		(n = 221)		0.10
จากการประกอบอาชีพ	86	78.2	125	73.5	
เงินช่วยเหลือจากชุมชน	2	1.8	15	8.8	
จากบุคคลในครอบครัว	40	36.3	74	43.5	
เงินบำเหน็จ/บำนาญ	5	4.5	7	4.1	
รวม	133	100.0	221	100.0	
ความเพียงพอของรายได้					0.03*
เหลือเก็บ	11	10.0	35	20.6	
พอใช้	89	80.9	114	67.1	
ไม่พอใช้	10	9.1	21	12.3	
รวม	110	100.0	170	100.0	
สิทธิในการรักษา					0.62
เบิกได้	24	21.8	33	19.4	
เบิกไม่ได้	86	78.2	137	80.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 13 ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้มีความสัมพันธ์กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.04 , 0.01 , 0.01 และ 0.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการเจ็บป่วยและการรักษากับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระยะเวลาที่มีอาการเจ็บป่วยของระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง					0.80
น้อยกว่า 1 ปี	48	43.6	73	42.9	
ประมาณ 1-2 ปี	37	33.6	52	30.6	
ประมาณ 3-5 ปี	13	11.8	27	15.9	
มากกว่า 5 ปี	12	11.0	18	10.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	
วิธีที่เลือกรักษาอาการเจ็บป่วยระบบกล้ามเนื้อและโครงร่างในอดีต	(n = 249)		(n = 318)		<0.01
การแพทย์แผนปัจจุบัน	87	79.1	141	82.9	
การแพทย์แผนไทย	93	84.5	104	61.2	
การแพทย์พื้นบ้าน	43	39.1	33	19.4	
การแพทย์ทางเลือก	10	9.1	5	2.9	
ชื่อยามารับประทานเอง	16	14.5	35	20.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	
ระยะเวลาที่รักษาด้วยวิธีที่ผ่านมา					0.35
น้อยกว่า 1 ปี	48	43.6	75	44.1	
ประมาณ 1-2 ปี	47	42.7	60	35.3	
ประมาณ 3-5 ปี	9	8.2	17	10.0	
มากกว่า 5 ปี	6	5.5	18	10.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการเจ็บป่วยและการรักษากับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับความเจ็บปวดเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง					0.66
มากที่สุด	11	10.0	15	8.8	
มาก	39	35.5	72	42.4	
น้อย	56	50.9	79	46.5	
น้อยที่สุด	4	3.6	4	2.3	
รวม	110	100.0	170	100.0	
ระดับความกังวลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง					0.55
มากที่สุด	9	8.2	20	11.8	
มาก	31	28.2	51	30.0	
น้อย	64	58.2	94	55.3	
น้อยที่สุด	6	5.4	5	2.9	
รวม	110	100.0	170	100.0	
อาการเจ็บป่วยด้วยโรคอื่นๆ					0.01*
ไม่มี	103	93.6	142	83.5	
มี	7	6.4	28	16.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการเจ็บป่วยและการรักษากับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระยะเวลาที่มารับการรักษาที่ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน					0.33
น้อยกว่า 1 ปี	67	60.9	92	54.1	
ประมาณ 1-2 ปี	24	21.8	54	31.7	
ประมาณ 3-5 ปี	10	9.1	12	7.1	
มากกว่า 5 ปี	9	8.2	12	7.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 14 วิธีที่เลือกรักษาอาการเจ็บป่วยในอดีตและอาการเจ็บป่วยด้วยโรคอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01 และ 0.01 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางมารับบริการกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การเดินทางมารับบริการ					0.15
รถส่วนตัว	91	82.7	118	69.4	
รถโดยสาร	3	2.7	9	5.3	
รถรับส่งของศูนย์ฯ	7	6.4	20	11.8	
อาศัยมาอยู่กับผู้อื่น	9	8.2	22	12.9	
เดินมา	0	0	1	0.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	
ความสามารถในการเดินทางมารับบริการ					0.26
มาได้เองโดยลำพัง	100	90.9	147	86.5	
ไม่สามารถมาโดยลำพัง	10	9.1	23	13.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 15 การเดินทางมารับบริการและความสามารถในการเดินทางมารับบริการของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลด้านนวดแผนไทยที่ได้รับกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
แหล่งข้อมูลด้านนวดแผนไทยที่ได้รับ	(n = 242)		(n = 459)		0.05
บุคคลในครอบครัว	51	46.4	97	57.1	
เพื่อน	29	26.4	76	44.7	
บุคลากรทางการแพทย์	39	35.5	83	48.8	
อสม.	70	63.6	107	62.9	
บุคลากรนวดแผนไทย	42	38.2	56	32.9	
ประกาศ/ป้ายโฆษณา	11	10.0	35	20.6	
อื่นๆ	0	0	5	2.9	
รวม	242	100.0	459	100.0	
ข้อมูลด้านนวดแผนไทยที่ได้รับช่วยตัดสินใจ					<0.01*
เลือกรับบริการ					
ใช่	110	100.0	142	83.5	
ไม่ใช่	0	0	28	16.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	
วิธีประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ต้องการ					0.31
วิทยุ	11	10.0	26	15.3	
หอกระจายข่าว	25	22.7	45	26.4	
แผ่นพับ/ใบปลิว	29	26.4	45	26.4	
อสม.	21	19.1	19	11.2	
เจ้าหน้าที่/บุคลากร	24	21.8	0	0	
อินเทอร์เน็ต	0	0	35	20.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลด้านนวดแผนไทยที่ได้รับกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ลักษณะที่ศึกษา	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ผู้มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกรับการ รักษาความเจ็บป่วย					0.05
ตัวเอง	49	44.5	95	55.9	
บุคคลในครอบครัว	61	55.5	70	41.2	
เพื่อน	0	0	3	1.8	
อสม.	0	0	2	1.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 16 ข้อมูลด้านนวดแผนไทยที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมีความสัมพันธ์กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยหลัก	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การนวดแผนไทยต้องมาหลายครั้งกว่าจะหาย					<0.01*
มาก	41	37.3	37	21.8	
น้อย	69	62.7	133	78.2	
รวม	110	100.0	170	100.0	
2. นวดแผนไทยเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าการทานยาแก้ปวด					0.31
มาก	81	73.6	134	78.8	
น้อย	29	26.4	36	21.2	
รวม	110	100.0	170	100.0	
3. ความเชื่อมั่นต่อความรู้ความชำนาญของผู้ให้บริการ					<0.01*
มาก	98	89.1	112	65.9	
น้อย	12	10.9	58	34.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	
4. การนวดแผนไทยมีผลดีต่อสุขภาพ					<0.01*
มาก	110	100.0	149	87.6	
น้อย	0	0	21	12.4	
รวม	110	100.0	170	100.0	
5. นวดแผนไทยเป็นการรักษาอาการปวดแทนยาแผนปัจจุบัน					<0.01*
มาก	90	81.8	105	61.8	
น้อย	20	18.2	65	38.2	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยหลัก	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
6. การพูดคุยระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการมีผลต่อการรักษา					0.06
มาก	101	91.8	143	84.1	
น้อย	9	8.2	27	15.9	
รวม	110	100.0	170	100.0	
7. การนวดแผนไทยคล้ายผู้สูงอายุที่เลือกรับบริการ					0.52
มาก	54	49.1	90	52.9	
น้อย	56	50.9	80	47.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	
8. ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ให้บริการนวดแผนไทยได้					0.03*
มาก	109	99.1	160	94.1	
น้อย	1	0.9	10	5.9	
รวม	110	100.0	170	100.0	
9. นวดแผนไทยไม่สามารถรักษาอาการปวดให้หายขาด					0.15
มาก	67	60.9	120	70.6	
น้อย	43	39.1	50	29.4	
10. การนวดแผนไทยสามารถ พิสูจน์ผลการรักษาได้					<0.01*
มาก	21	19.1	96	56.5	
น้อย	89	80.9	74	43.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	
11. การนวดแผนไทยไม่ดีเท่าการกินยาแก้ปวดอย่างเดียว					0.92
มาก	81	73.6	126	74.1	
น้อย	29	26.4	44	25.9	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยหลัก	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
12. ประชาสัมพันธ์ทำให้ผู้คน สนใจการนวดแผนไทย					0.07
มาก	108	98.2	170	100.0	
น้อย	2	1.8	0	0	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย ได้แก่ การนวดแผนไทยต้องมาหลายครั้งกว่าจะหาย, ความเชื่อมั่นต่อความรู้ความชำนาญของผู้ให้บริการนวด, การนวดแผนไทยมีผลดีต่อสุขภาพ, นวดแผนไทยเป็นการรักษาอาการปวดแขนขาแผนปัจจุบัน, ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ให้บริการนวดแผนไทยได้และ การนวดแผนไทยสามารถพิสูจน์ผลการรักษาได้ มีความสัมพันธ์กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01, <0.01, <0.01, <0.01, 0.03 และ <0.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการรถแท็กซี่ไทย

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยสนับสนุน	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	รถแท็กซี่ไทย (n=110)		รถแท็กซี่ไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.การเดินทางมารับบริการ สามารถเดินทางได้สะดวก					0.40
มาก	107	97.3	162	95.3	
น้อย	3	2.7	8	4.7	
รวม	110	100.0	170	100.0	
2.ระยะเวลาในการเดินทาง เหมาะสม					0.21
มาก	100	90.9	161	94.7	
น้อย	10	9.1	9	5.3	
รวม	110	100.0	170	100.0	
3.ระยะเวลาในการเดินทาง มารับบริการไม่นานมาก					<0.01*
มาก	50	45.5	158	92.9	
น้อย	60	54.5	12	7.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	
4.สถานที่จอดรถมีเพียงพอ					<0.01*
สะดวก ปลอดภัย					
มาก	53	51.8	132	77.6	
น้อย	57	48.2	38	22.4	
รวม	110	100.0	170	100.0	
5.สถานที่ควรจัดเป็นสัดส่วน มีความเป็นส่วนตัว					<0.01*
มาก	56	50.9	148	87.1	
น้อย	54	49.1	22	12.9	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยสนับสนุน	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
6.สถานที่ตั้งอยู่ใกล้ สะดวก					<0.01*
มาก	51	46.4	159	93.5	
น้อย	59	53.6	11	6.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	
7.การรับบริการใช้เวลา 1- 3 ชั่วโมง เป็นเวลาเหมาะสม					<0.01*
มาก	55	50.0	52	30.6	
น้อย	55	50.0	118	69.4	
รวม	110	100.0	170	100.0	
8.การเปิดวันจันทร์-เสาร์ 09.00-18.00 น. เหมาะสม					<0.01*
มาก	46	41.8	159	93.5	
น้อย	64	58.2	11	6.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	
9.สถานที่ควรสะอาดสะดวก					0.07
มาก	108	98.2	159	93.5	
น้อย	2	1.8	11	6.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	
10.น้ำหนักคนวดในแต่ละบุคคลนั้นไม่เท่ากัน					0.09
มาก	105	95.5	153	90.0	
น้อย	5	4.5	17	10.0	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยสนับสนุน	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
11. ผู้ให้บริการควรแต่งกายให้สุภาพ สะอาด เรียบร้อย					0.40
มาก	106	96.4	160	94.1	
น้อย	4	3.6	10	5.9	
รวม	110	100.0	170	100.0	
12. ผู้ให้บริการที่มีความชำนาญ ไม่ต้องอบรมก็นวดได้ ถูกกฎหมาย					0.36
มาก	28	25.5	56	32.9	
น้อย	82	74.5	114	67.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย ได้แก่ ระยะเวลาในการเดินทางมารับบริการไม่นานมาก, สถานที่จอดรถมีเพียงพอสะดวก ปลอดภัย, สถานที่ควรจัดเป็นสัดส่วนมีความเป็นส่วนตัว, สถานที่ตั้งอยู่ใกล้สะดวก, การรับบริการใช้เวลา 1- 3 ชั่วโมงเป็นระยะเวลาเหมาะสมและการเปิดให้บริการวันจันทร์-เสาร์ เวลา 09.00-18.00 น. เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01, <0.01, <0.01, <0.01, <0.01 และ <0.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการ
 นวดแผนไทย

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยเสริม	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นภาระของผู้รับบริการ					0.47
มาก	77	70.0	112	65.9	
น้อย	33	30.0	58	34.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	
2.ค่ารักษาพยาบาลเป็นภาระ ของผู้รับบริการ					0.78
มาก	76	69.1	120	70.6	
น้อย	34	30.9	50	29.4	
รวม	110	100.0	170	100.0	
3.ค่าใช้จ่ายในการนวดสูงกว่า การแพทย์แผนปัจจุบัน					0.30
มาก	76	69.1	127	74.7	
น้อย	34	30.9	43	25.3	
รวม	110	100.0	170	100.0	
4.อัตราค่านวดตัวช.ม.ละ 100 บาท มีความเหมาะสม					0.20
มาก	84	76.4	118	69.4	
น้อย	26	23.6	52	30.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	
5.การนวดแผนไทยใช้เวลา รักษานานกว่าจะเห็นผล					<0.01*
มาก	108	98.2	150	88.2	
น้อย	2	1.8	20	11.8	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการ
 นวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยเสริม	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
6.นวดแผนไทยอาจได้รับ บาดเจ็บจากการนวด					0.02*
มาก	97	88.2	132	77.6	
น้อย	13	11.8	38	22.4	
รวม	110	100.0	170	100.0	
7.คนในครอบครัวสนับสนุน ให้ใช้การนวดแผนไทยรักษา					0.17
มาก	88	80.0	124	72.9	
น้อย	22	20.0	46	27.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	
8.ผู้ให้บริการควรสุภาพ อ่อนน้อม					0.83
มาก	109	99.1	168	98.8	
น้อย	1	0.9	2	1.2	
รวม	110	100.0	170	100.0	
9.ผู้ให้บริการทำการนวดด้วย ท่าทางที่สุภาพ					0.20
มาก	108	98.2	162	95.3	
น้อย	2	1.8	8	4.7	
รวม	110	100.0	170	100.0	
10.การใช้เท้าในการนวดเป็น ท่าทางที่เหมาะสม					0.41
มาก	72	65.5	103	60.6	
น้อย	38	34.5	67	39.4	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการ
 นวดแผนไทย (ต่อ)

ความคิดเห็น ด้านปัจจัยเสริม	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
11. ผู้ให้บริการถูกเนื้อต้องตัว ถือว่าเป็นเรื่องปกติ					0.68
มาก	103	93.6	157	92.4	
น้อย	7	6.4	13	7.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	
12. ผู้ให้บริการควรมีความรู้ที่ แม่นยำและให้คำแนะนำได้					0.03*
มาก	110	100.0	163	95.9	
น้อย	0	0	7	4.1	
รวม	110	100.0	170	100.0	
13. การมีตู้เก็บของและเสื้อผ้า อย่างเนี้นหนา ปลอดภัย					0.42
มาก	110	100.0	169	99.4	
น้อย	0	0	1	0.6	
รวม	110	100.0	170	100.0	
14. ผู้รับบริการต้องเปลี่ยน เสื้อผ้าก่อนการนวด เป็นการ ยุ่งยากและเสียเวลา					0.29
มาก	63	57.3	108	63.5	
น้อย	47	42.7	62	36.5	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการ
 นวดแผนไทยได้แก่ การนวดแผนไทยใช้เวลารักษานานกว่าจะเห็นผล, นวดแผนไทยอาจได้รับ
 บาดเจ็บจากการนวดและผู้ให้บริการควรมีความรู้ที่แม่นยำและให้คำแนะนำได้ มีความสัมพันธ์กับ

การเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01, 0.02 และ 0.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ด้านนวดแผนไทยกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ระดับความรู้ ด้านนวดแผนไทย	เลือกรับบริการ		ไม่เลือกรับบริการ		P-Value
	นวดแผนไทย (n=110)		นวดแผนไทย (n=170)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับความรู้ด้านนวด แผนไทย					<0.01*
ระดับมาก	100	90.9	117	68.8	
ระดับปานกลาง	9	8.2	49	28.8	
ระดับน้อย	1	0.9	4	2.4	
รวม	110	100.0	170	100.0	

ตารางที่ 20 ระดับความรู้ด้านนวดแผนไทยของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ <0.01

ตารางที่ 21 ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ลักษณะที่ศึกษาด้านปัจจัยหลัก	OR	95% CI	
		Lower	Upper
การนวดแผนไทยต้องมาหลายครั้ง	0.46	0.27	0.79
ความเชื่อมั่นต่อความรู้ความชำนาญของผู้ให้บริการนวด	4.22	2.14	8.33
การนวดแผนไทยมีผลดีต่อสุขภาพ	1.73	1.56	1.93
นวดแผนไทยรักษาอาการปวดแทนยาแผนปัจจุบัน	2.78	1.56	4.95
ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ให้บริการนวดแผนไทยได้	6.81	0.86	53.98
การนวดแผนไทยสามารถพิสูจน์ผลการรักษาได้	3.26	1.85	5.74

ตารางที่ 21 ในเรื่องความเชื่อมั่นต่อความรู้ความชำนาญของผู้ให้บริการนวด, การนวดแผนไทยมีผลดีต่อสุขภาพ, นวดแผนไทยรักษาอาการปวดแทนยาแผนปัจจุบัน, ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ให้บริการนวดแผนไทยได้และการนวดแผนไทยสามารถพิสูจน์ผลการรักษาได้ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เนื่องจากมีค่า OR มากกว่า 1 ส่วนเรื่องการนวดแผนไทยต้องมาหลายครั้งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เนื่องจากมีค่า OR น้อยกว่า 1

ตารางที่ 22 ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ลักษณะที่ศึกษาด้านปัจจัยสนับสนุน	OR	95% CI	
		Lower	Upper
ระยะเวลาในการเดินทางไม่นานมาก	0.66	0.03	0.12
สถานที่จอดรถมีเพียงพอสะดวก ปลอดภัย	0.26	0.15	0.45
สถานที่ควรจัดเป็นสัดส่วน มีความเป็นส่วนตัว	0.15	0.08	0.27
สถานที่ตั้งอยู่ใกล้ สะดวก	0.06	0.02	0.12
การรับบริการใช้เวลา 1-3 ชั่วโมงเป็นเวลาที่เหมาะสม	0.44	0.26	0.72
เปิดให้บริการจันทร์-เสาร์ 09.00-18.00 น. เหมาะสม	0.05	0.02	0.10

ตารางที่ 22 ปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เนื่องจากมีค่า OR น้อยกว่า 1

ตารางที่ 23 ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นด้านปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย

ลักษณะที่ศึกษาด้านปัจจัยเสริม	OR	95% CI	
		Lower	Upper
การนวดแผนไทยใช้เวลารักษานานกว่าจะเห็นผล	0.13	0.03	0.60
การนวดแผนไทยอาจได้รับบาดเจ็บจากการนวด	0.46	0.23	0.92
ผู้ให้บริการควรมีความรู้ที่แม่นยำและให้คำแนะนำได้	1.67	1.51	1.84

ตารางที่ 23 ในเรื่องผู้ให้บริการควรมีความรู้ที่แม่นยำและให้คำแนะนำได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เนื่องจากมีค่า OR มากกว่า 1 ส่วนเรื่องการนวดแผนไทยใช้เวลารักษานานกว่าจะเห็นผลและการนวดแผนไทยอาจได้รับบาดเจ็บจากการนวดเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเลือกรับหรือไม่รับบริการนวดแผนไทย เนื่องจากมีค่า OR น้อยกว่า 1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved